

possible d'aplicar aquest mètode íntegrament. L'única solució és, doncs, de no perdre de vista l'íntima connexió entre els sons i els fonemes.

D'acord amb el criteri assenyalat de relació estreta entre fonètica i fonologia, en el capítol segon hom estudia la síl·laba i les distincions fonamentals que poden establir-se entre els fonemes, d'acord, en general, amb els principis que exposa Trubetzkoy en la seva obra fonamental.

La segona part, signada només per Jakobson, porta el títol «Two Aspects of Language and two Types of Aphasic Disturbances». Es tracta d'un interessantíssim estudi de transcendència mèdica i psicològica.

Malgrat el gran interès del llibre, el títol, tal com dèiem abans, no respon adequadament al contingut, i les dues parts de què consta no formen, potser, un conjunt prou unitari. Al final del llibre hom pot trobar una selecció bibliogràfica.

Josep Roca i PONS

DÁMASO ALONSO - JOSÉ M. BLECUA : *Antología de la poesía española: Poesía de tipo tradicional*. [Madrid, Editorial Gredos, 1956.] LXXXVI + 264 pàgs. (BRH, VI/3).

JOSÉ M. BLECUA : *Floresta lírica española*. [Madrid], Editorial Gredos, [1957]. 604 pàgs. (BRH, VI/9).

L'Editorial Gredos ha afegit des del 1955 una nova secció a la seva excel·lent BRH; és l'*Antología hispánica* que pretén d'oferir al públic una selecció de tota la literatura espanyola i hispano-americana dels seus orígens fins avui. Un dels primers volums d'aquesta sèrie¹ és l'*Antología de la poesía española: Poesía de tipo tradicional*, amb la qual Dámaso Alonso i José Manuel Blecua — indubtablement els dos millors coneixedors actuals de la poesia espanyola — inicien una tria general i ampla de tota la poesia espanyola i hispano-americana; des de fa molt de temps hom té anunciat el segon volum (*Poesía medieval*) i, segons les nostres notícies, Blecua ja té preparada una bona antologia del segle XVI, tan desconegut de la majoria de gent.

La *Poesía de tipo tradicional* s'obre amb un prefaci de Dámaso Alonso (*En el pórtico de una antología de la poesía española*, pàgs. IX-XXVIII), que amb el seu acostumat lirisme i subjectivisme parla de les descobertes d'antics i nous poetes — *hargas*, poesia de tipus tradicional, Góngora, Quevedo, «suspirillos germánicos» del segle XIX, etc. — fetes per les generacions del nostre segle. Blecua escriu una documentada introducció — una mica confusa en algun moment —, que és una *mise au point* de tots els problemes referents a la poesia tradicional; alguna vegada adopta una actitud una mica massa «d'escola», d'adhesió a les teories de Menéndez Pidal, especialment en tractar

1. Entre els altres volums hi ha una sèrie de pàgines, escollides pels mateixos autors, de Carmen Laforet, Julio Camba, Camilo José Cela, Wenceslao Fernández Flórez, Vicente Aleixandre, Ramón Menéndez Pidal, Ramón Gómez de la Serna, Pedro Laín Entralgo, Juan Ramón Jiménez, Juan Antonio de Zunzunegui, i algunes altres antologies: JOSÉ LUIS CANO, *Antología de la nueva poesía española*; FRANCISCO GARCÍA PAVÓN, *Antología de cuentistas españoles contemporáneos*; DÁMASO ALONSO, *Góngora y el «Polifemo»*, 2 vols.

del problema dels orígens aràbics o romànics de la lírica romànica (pàgines xxxiii-xxxiv). A les pàgs. lIII-LVI presenta una sèrie de notes sobre la cançoneta del *Cancionero musical de Palacio* que comença «Aquel pastorcico, madre», a les quals podríem fer algunes observacions. Cal esmenar el text de la glossa del *Cancionero de la Sablonara* (pàg. lv) de la manera següent: V. 10, *mi amor no viene*; el manuscrit diu: *se fue mi ausente*. || Vv. 17-18, *Cena, esposa, y como | mi amor no viene*; el manuscrit diu: *Cena, esposa y cama | no me le vuelven*.² Per a les versions a *lo divino* d'aquesta cançoneta, veg. BRUCE W. WARDROPPER, *Historia de la poesía lírica a lo divino en la cristiandad occidental* (Madrid 1958), 173 ss. Per a la seva relació amb el teatre, veg. JORDI RUBIÓ, *Literatura catalana*, dins la *Historia general de las literaturas hispánicas*, IV, 579 i 596 (publica i comenta una imitació catalana a l'entremès d'una comèdia del nostre Francesc Fontanella). Per a la contaminació amb la cançoneta que porten Diego Pisador i el *Cancionero de Upsala*, veg. *Cantares de diversas sonadas con sus deshechas muy graciosas ansí para baylar como para tañer*, publicat per MARGIT FRENK ALATORRE dins *Cancionero de galanes y otros rarísimos cancionerillos góticos* (València 1952), xxxviii i 57-58. Per a la seva difusió folklòrica actual, veg. NARCISO ALONSO CORTÉS, *Cantares populares de Castilla*, RHi, XXXII (1914), 166 (núm. 980); J. MASSOT I MUNTANER, *Sobre la poesía tradicional catalana*, RDTTrP, XVIII (1962), 431-432 (donem a conèixer dues variants recollides a Mallorca, una en català i l'altra en espanyol). Cal tenir en compte, a més, que en el *Cancionero llamado Sarao de Amor* de Joan de Timoneda, hi ha una cançó que comença *Aquel pastorcico*; veg. AGUILÓ, *Catálogo*, núm. 569, i JUAN TIMONEDA, *Cancioneros llamados Enredos de Amor, Guisadillo de Amor y el Truhanesco* (1573), ed. per ANTONIO RODRÍGUEZ-MOÑOINO (València 1951). || Sembla que hom hauria pogut fer referència a d'altres casos poc coneguts de persistència folklòrica; per exemple, el núm. 250 («*Que no cogeré yo verbena...*»), el trobem al *Cancionero musical popular manchego* recollit per PEDRO ECHEVARRÍA BRAVO (Madrid 1951), núm. 294; el núm. 208 («*Pensose el villano...*») fou identificat ja fa temps per Menéndez Pidal amb una cançó que les nenes diuen en llurs jocs (veg. *Catálogo del romancero judío-español*, núm. 74; és molt conegut pertot arreu; en coneixem alguna versió catalana; cf. MASSOT, *op. cit.*, 421).

L'antologia és dividida, una mica arbitràriament — com l'anterior de Dámaso Alonso —³ en *Poemas anónimos* (pàgs. 3-121) i *De diversos autores* (pàgs. 125-226); tot i que conté la majoria de poemes de l'esmentada *Poesía de la Edad Media y poesía de tipo tradicional*, és molt més extensa, puix que aquesta té 291 números (cal tenir en compte que hi ha textos de l'Edat mitjana i romanços tradicionals), mentre que la que comentem en té 501, tots de poesia lírica. Al final (pàgs. 227-243) hi ha unes escrupoloses notes, la majoria de les quals es limiten a assenyalar la procedència de les cançonetes. El text és molt acurat, bé que encara s'hi hagin esmunyit alguns errors, la majoria dels quals són ja a les obres utilitzades pels antòlogues.⁴

2. Veg. el facsímil publicat per LUDWIG PFANDL, *Cultura y costumbres de los siglos XVI y XVII*² (Barcelona 1929), entre les pàgs. 340 i 341.

3. *Poesía de la Edad Media y poesía de tipo tradicional*, Selecció, prólogo, notas y vocabulario de DÁMASO ALONSO² (Buenos Aires 1942).

4. Veg. alguns de consignats per MANUEL ALVAR, RFE, XL (1956), 261-262, i per MARGIT FRENK ALATORRE, NRFH, XIII (1959), 360-362.

Un altre dels volums de l'*Antologia hispànica* és la *Floresta lírica espanyola*, preciosa antologia de tota la poesia espanyola, des de les *harças* mossàrabs i la *Razón de amor* aragonesa fins als poemes de Miguel Hernández i José Luis Hidalgo, feta per l'erudició i la sensibilitat de José Manuel Blecua. Té la novetat d'incloure poesia gallega i catalana (Ausiàs March, Verdaguer, Costa i Llobera, Alcover, Maragall, Carner, López Picó, Sagarra i Carles Riba).⁵ Gosem dir que és la millor antologia del seu gènere que coneixem, per l'abundor de peces i per llur qualitat, algunes d'elles procedents de llibres molt rars o fins i tot de manuscrits. El text és acuradíssim, i hom dóna entre claudàtors les referències bibliogràfiques.

Hi ha índexs de primers versos i d'autors i de títols.

Josep MASSOT i MUNTANER

Poema de mio Cid. Le poème de mon Cid. Vers 1140. Texte critique établi par Don RAMON MENÉNDEZ PIDAL. Traduction française et préface de EUGÈNE KOHLER. Paris, Librairie C. Klincksieck, 1955. XXXI + 116 + 116 + (3) pàgs. («Témoins de l'Espagne». Textes bilingues, I.)

Per a inaugurar la sèrie de textos bilingües de la col·lecció «Témoins de l'Espagne»¹ hom no podia escollir cap obra millor que el poema castellà del segle XII al qual tants d'estudis i d'edicions han estat ja dedicats.

El Prof. Eugène Kohler, el nou editor, no s'ha proposat de transcriure un cop més el manuscrit, ni ens en presenta una edició paleogràfica, ans reproduceix simplement el text crític de Menéndez Pidal, amb totes les seves conjectures, prescindint fins i tot d'assenyalar els versos o els mots restituïts o afegits. El text original va acompanyat d'una traducció cenyida, sense propòsit literari, que sovint, però, sap recollir els trets estilístics dels versos castellans.

El text que Kohler dóna no és, de tota manera, exactament igual al de Menéndez Pidal: se n'aparta principalment per la separació dels pronoms personals afixats — i alguna vegada de l'article — del mot al qual es troben units en el manuscrit. Així llegim, per exemple: *comidió's* (vers 507),² *que'l* (509), *movió's* (550), *no'l* (555), *tóvo's-lo* (959), etc. (en l'edició Menéndez Pidal: *comidiós*, *quel*, *moviós*, *nol*, *tóvoslo*, etc.). És de doldre que aquest destriament d'elements, al qual caldria que s'habituessin els editors de textos castellans medievals, no hagi estat totalment seguit per l'erudit estrasburguès. Les lectures *avienlos* (465), *tornanse* (478), *saliólos* (487), *dovos* (492), *prendet-melo* (641), *nol* (774), *lés* (975), etc., haurien pogut ésser, respectivament, *avien-los*, *tornan-se*, *salió-los*, *do-vos*, *prendet-me-lo*, *no:l*, *l'es*, etc., cosa que

5. Creiem que la poesia catalana medieval mereix més que uns poemes d'Ausiàs March (no *Austas*, com escriu Blecua); caldria precisar d'on procedeixen els poemes de Verdaguer; fóra millor que hom posés *El pi de Formentor* de Costa i Llobera en català i no en la traducció espanyola.

1. Els directors preveuen també una sèrie de *documents*: estudis literaris, històrics o filosòfics consagrats al món hispànic pels millors autors, en traducció francesa.

2. Amb el punt caigut, en l'edició Kohler; hauria estat millor, certament, de fer **ús del punt volat**, com és d'habitut en les publicacions de textos medievals.